

IBP VTH

Toelichting op het programma

Raad op zaterdag 11 november 2023

Opbouw presentatie

- Introductie
 - Aanbevelingen commissie Van Aartsen en vertaling in IBP VTH
 - Visie en ambitie
 - Bedoeling van het IBP VTH
 - Partners en deelnemers
- Prioriteiten op korte termijn
 - Resultaten
 - Besluitvorming
 - Planning

Aanleiding IBP VTH

Handhaven in het duister (ARK)

Commissie Van Aartsen: Om de leefomgeving

Beter beschermen burgers en leefomgeving en voorkomen
vermijdbare milieuschade

Rol pakken in de grote transitieopgaven

Commissie Van Aartsen

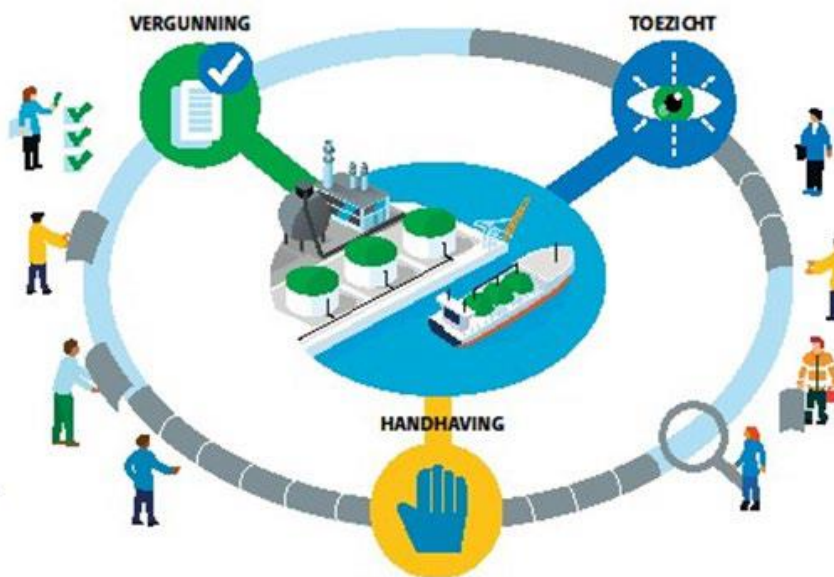
Versterking van het VTH-stelsel

Provincies en gemeenten

Zijn het bevoegd gezag voor de milieutaken:

- inhoudelijk beleid voor de bescherming en benutting van de leefomgeving
- lokaal maatwerk en middelen en voorzieningen voor de omgevingsdiensten

Omgevingsdiensten

Hebben de zorg voor de rechtmatige en doelmatige uitvoering en handhaving van het VTH-stelsel.

Het Rijk

- Geografische schaal van de regionale keten
- Normering en condities voor de op- en inrichting van omgevingsdiensten
- Functioneren van het VTH-stelsel als geheel

10 aanbevelingen van de adviescommissie VTH

De ondergrens voor de omvang van de omgevingsdiensten verhogen.

Meer prioriteit, capaciteit en inzet voor strafrechtelijke handhaving en vervolging.

Landelijke normfinanciering in plaats van lokale outputfinanciering.

Eén uitvoerings- en handhaving-beleid, en één uitvoeringsprogramma op basis van één risicoanalyse per regio.

Inrichten van Rijkstoezicht op omgevingsdiensten.

Kwaliteit verbeteren en afstemmen op aard van inrichtingen.

Hetzelfde basistakenpakket voor elke omgevingsdienst.

Verplichting tot informatieuitwisseling en investeren in kennisontwikkeling en kennisdeling.

Versterking van de positie van de directeur door verplicht mandaat en herzien van de benoemingsprocedure

Advisering en uitvoeringstoets door omgevingsdiensten over omgevingsplannen.

10 aanbevelingen commissie Van Aartsen vertaald programma met in 6 pijlers

1. Robuuste omgevingsdiensten en financiering (VNG)
 2. Bestuurs- en strafrechtelijke handhaving en vervolging (OM)
 3. Informatievoorziening VTH (IenW)
 4. Kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt (ODNL)
 5. Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving (IPO)
 6. Monitoring kwaliteit milieutoezicht (IenW)
- => Gezamenlijke aanpak in plaats van een top-down benadering
(interbestuurlijk)

Visie en ambitie

Partijen werken samen aan het realiseren van een schonere, gezondere en veiligere leefomgeving voor alle burgers in Nederland.

Focus ligt bij goed uitvoeren van basis- en plustaken én bijdrage aan de grote transitieopgaven

Partijen willen een werkend VTH-stelsel waarmee iedereen uit de voeten kan. En professionals de kwaliteit kunnen leveren die nodig is om Nederland schoner, gezonder en veiliger te maken.

Waarbij het gaat om de hele VTH-keten en alle partijen die daarin een rol spelen.

Regionaal versterken van de uitvoeringspraktijk staat centraal

Waar het IBP VTH over gaat

NOS Nieuws v Sport v Live Programma's

AD

NIEUWS REGIO SPORT SHOW PLAY PODCAST PU

Wijzig West Betuwe ► Net Binnen 112 nieuws Van de lezer Uit-tips Eten en

Industrie en omwonenden

- Inhoud
- Samenstelling
- Beschouwing
- Aanbevelingen
- Lijst van afkortingen
- 1 Inleiding
- 2 Introductie systeem en normen
- 3 Tata Steel, Urmiden
- 4 Chemours, Dordrecht
- 5 Asfalt Productie Nijmegen
- 6 Analyse en conclusies
- 7 Aanbevelingen
- Bijlagen

NOS Nieuws • Woensdag 14 juni, 14:56

Onrust bij lelietelers na verbod op gebruik bestrijdingsmiddelen in Drenthe

Lelietelers maken zich grote zorgen over het gebruik van bestrijdingsmiddelen na een gerechtelijke uitspraak eerder deze week in het nadeel van een lelieteler in Drenthe.

> [Bodem](#) > [Regelgeving](#) > [Omgevingswet](#) > [Dit verandert er](#) >

Bodemenergie: dit verandert er

De Omgevingswet verandert op sommige punten de regels voor open en gesloten bodemenergiesystemen. Er komt een verschuiving naar meer algemene regelgeving. Bevoegdheidsverdeling blijft gelijk.

Aanleg en gebruik van bodemenergiesystemen is een milieubelastende activiteit

De Omgevingswet laat het begrip *inrichting* uit de Wet milieubeheer los. Daarvoor in de plaats komen algemene regels voor milieubelastende activiteiten. De aanleg en het gebruik van open als gesloten bodemenergiesystemen is onder de Omgevingswet een [aangewezen milieubelastende activiteit](#).

Langetermijneffecten van staalslakkenvervuiling in Spijk nog onduidelijk: 'Het zijn sluipmoordenaars'

De staalslakkenaffaire op de vervuilde, toekomstige golfbaan in Spijk wordt er een van de lange adem. Dat vertelde projectleider van de gemeente West Betuwe Peter Rood donderdagavond op een verhitte bewonersbijeenkomst in Spijk. „Er zal langdurig gemonitord moeten worden.”

Michel Broekhuizen 09-06-23, 21:00

Echt serieus zijn de grote bedrijven niet bezig met de gevolgen van klimaatverandering

Onderzoek Klimaat? Tenzij hun reputatie op het spel staat of als het moet van de wetgever, hebben grote bedrijven het daar maar weinig over in de bestuurskamers. En dat terwijl ze zelf zeggen wel beter te weten.

Zeven partners; meer dan 100 deelnemers uit meer partijen (ILT, politie, RWS, OM..)

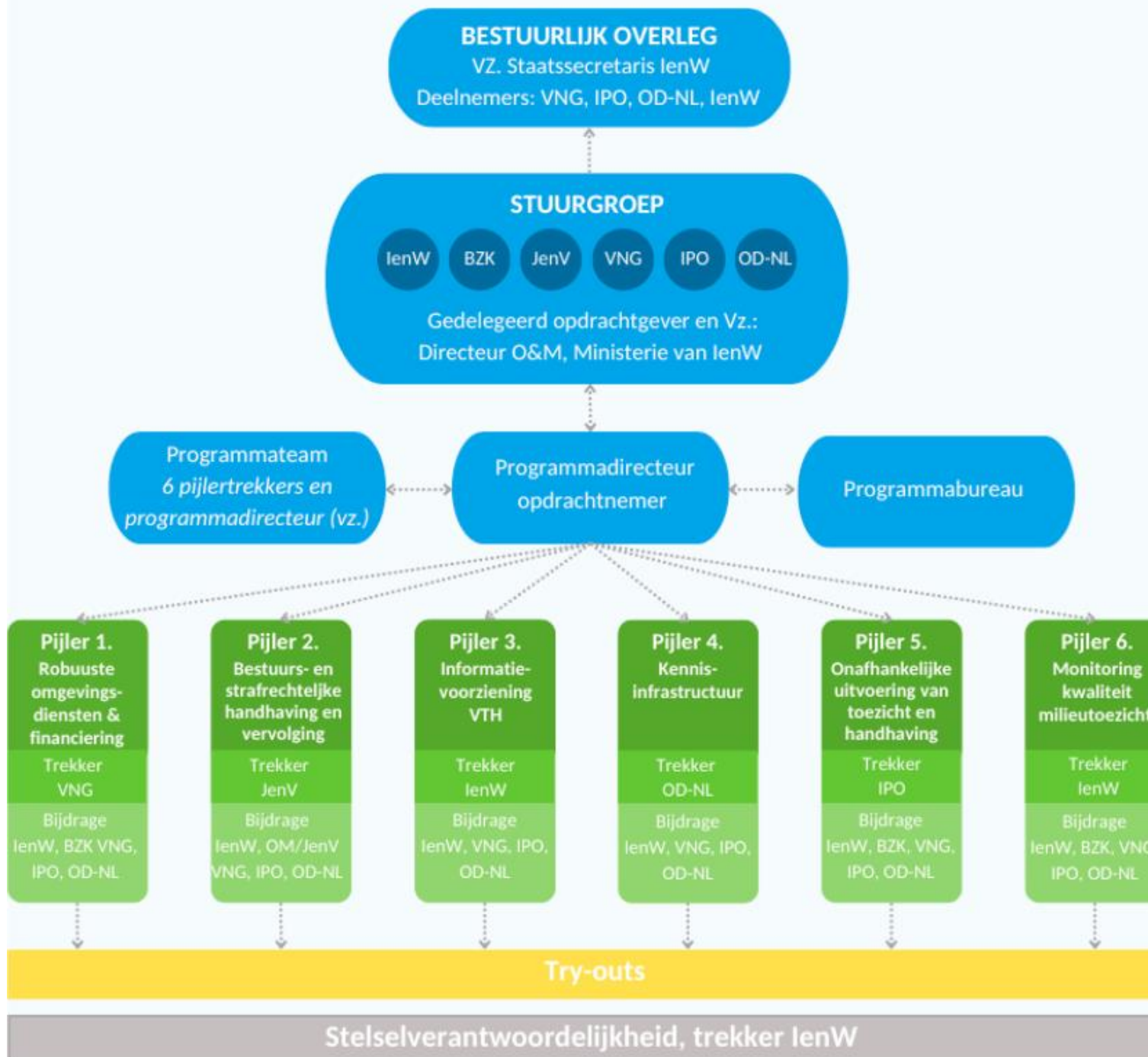
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Scope van het programma

- IBP VTH hanteert de fysieke leefomgeving en daarmee de Omgevingswet als scope
- Met als beperking dat het gaat om basistakenpakket, milieugerelateerde plustaken en overige plustaken (uitgevoerd door OD) en achterblijvende taken die door het bevoegd gezag zelf worden uitgevoerd
- Meest concrete actie in relatie tot Ow: uitwerken en borgen van advisering door OD's op omgevingsplannen (pijler 1)

Pijler 1: robuuste omgevingsdienst en passende financiering

Een robuuste omgevingsdienst is wendbaar en daadkrachtig in tijden van verandering en kan onafhankelijk van externe omstandigheden of factoren blijven functioneren.

Geformuleerde uitgangspunten:

- Alle basistaken zijn overgedragen
- Governance ingericht, onafhankelijke uitvoering
- Basis- en plustaken milieu tellen mee
- Criteria gelden per OD, inlenen specialistische taken mogelijk
- Geen uniforme diensten, wel 'minimale vlieghoogte'
- Ontwikkeling naar 'outcome'
- Beoordeling/weging op basis van eenduidige definities

Pijler 1: robuuste omgevingsdienst en passende financiering

Perspectieven:

- Maatschappij
- Organisatie
- Innovatie
- Middelen

Criteria:

- Effectiviteit*
- Wendbaarheid*
- Ontwikkelvermogen*
- Efficiency*

=> genormeerd via 6 kritische prestatie-indicatoren (kpi)

Pijler 1: robuuste omgevingsdienst en passende financiering

Normering 6 kpi's:

1. omvang regionaal werkprogramma (incl. plustaken) $\geq 16,5$ mln.
2. geldende kwaliteitscriteria VTH
3. (meerjarige) innovatieagenda en vrij besteedbaar budget 1%
4. OD kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen (weerstandratio $> 0,8$)
5. er wordt informatiegestuurd gewerkt (formatie voor BI) en opleidingsbudget bedraagt 3%
6. dienst past bij de identiteit van het werkgebied; samenhang in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied

Implementatie robuustheidscriteria

- Primaat ligt bij besturen OD:
 - Toetsing robuustheid (voor 1 oktober 2023)
 - Maken van plan van aanpak met termijn om robuust te worden (voor 1/4 2024 plan gereed, realisatie voor 1/4 2026)
- Toetsing toepassing criteria: (mogelijk) rol voor ILT (op termijn samenhang met de (ontwikkeling van systematiek van) visitaties)
- Robuustheidscriteria vastgelegd in AMvB (wordt voorbereid)
- Stelselverantwoordelijkheid staatssecretaris: zij zal toezien op correcte toepassing, faciliteren en zo nodig ingrijpen
- Tweede Kamer is geïnformeerd over criteria en implementatieplan

Ontwikkelingen robuustheidscriteria

- In Zeeland meer geld door opplussen en uitbreiding taken voor OD
- Per 1 januari fusie naar OD Veluwe
- Oriënterende gesprekken mogelijke fusies ODRU en RUD Utrecht en regio's Arnhem en Nijmegen
- Er komen 27 plannen van aanpak
- Verkenning oprichting eigenaarsoverleg (29 voorzitters)

Huidige OD's

Pijler 1: robuuste omgevingsdienst en passende financiering

~~Norm~~financiering:

Doel: zorgen dat omgevingsdiensten voldoende robuust gefinancierd zijn voor adequate uitvoering van de wettelijke taken, op een manier dat ze bijdragen aan het voorkomen van vermijdbare milieuschade.

Vaststellen wat nodig is voor:

- een adequate financiering van de werkzaamheden van de omgevingsdiensten
- de financiering van de deelnemers naar de omgevingsdiensten
- de financiering van Rijk naar gemeenten en provincies

Actuele ontwikkelingen irt pijler 1

- Nog steeds discussie over overheveling basistaken
- Veel besturen hebben de begroting van hun OD in 2023 verhoogd, met percentages die uiteenlopen van 3% tot meer dan 25%
- Er wordt op verschillende plekken gewerkt met een nieuwe financieringssystematiek, waarbij outputfinanciering (deels) wordt verlaten en er meer ruimte komt voor regionale prioriteiten
- Consultatie contourennotie financiering omgevingsdiensten loopt tot 7 november 2023

Pijler 2: bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging

Doel: realiseren van daling van vermijdbare milieuschade door naleving door bedrijven van wet- en regelgeving en vergunningen en te komen tot een gelijkspelveld voor bedrijven.

Resultaten:

1. betere informatie-uitwisseling
2. betere samenwerking tussen de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke partners
3. effectievere inzet van het beschikbare instrumentarium
4. meer prioriteit en inzet van capaciteit door politie, OM en rechters

Actuele ontwikkelingen irt pijler 2

- LHSO is vastgesteld en wordt landelijk geïmplementeerd
- Nieuwe EU richtlijn ter bescherming van het milieu d.m.v. het strafrecht => meer handelingen ook strafrechtelijk kunnen (overigens is in Nederland al veel strafbaar gesteld via de Wet op de economische delicten)
- Meer aandacht voor milieucriminaliteit als het gaat om de bestrijding van witwassen (EU richtlijn m.b.t. witwassen is uit 2018)
- Leidraad Termijnen en Sancties is herzien en is gepubliceerd
- Bij politie wordt meer capaciteit vrijgemaakt en zijn afspraken gemaakt over aansturing
- Meer sturing door strategische milieukamer; positie SMK wordt geformaliseerd
- Helaas nog steeds groot tekort aan capaciteit bij OM en ZM

Pijler 3: informatievoorziening in VTH-stelsel milieu

Doel: versterken van IV VTH stelsel en robuuste organisatie ervan.

Resultaten:

1. een adequate informatiepositie voor alle partijen uit het stelsel, burgers, bedrijven, etc.
2. adequate vergunningverlening en succesvolle t&h door OD's, Rijksinspecties en opsporingsdiensten
3. kennisopbouw- en deling
4. zichtbare kwaliteit en consistentie in de uitvoering van de VTH taken

Actuele ontwikkelingen pijler 3

- Tientallen initiatieven bij OD's: structuur aanbrengen in de lappendeken
- Project Datakwaliteit Toezicht is gestart
- Definitiestudie registratie MBA's is gereed
- Juridische analyse IV VTH stelsel is gereed en vastgesteld
- Informatielandschap VTH stelsel als basis voor verdere ontwikkeling bijna afgerond
- Analyse datakwaliteit Vergunningverlening is afgerond
- Praktijkvoorbeelden worden verzameld

Pijler 4: kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt

Doel: ontsluiten, delen, ontwikkelen en operationaliseren van die kennis en vaardigheden die bijdragen aan een schoner, gezonder en veiligere leefomgeving en aan het verminderen van milieuschade.

Resultaten:

1. beter gebruik van kennis en data (informatievoorziening) bij VTH
2. betere afstemming tussen bestuurs- en strafrechtketen door het stimuleren van een cultuur van kennis- en infogestuurd werken
3. kennisinfrastructuur die primair ten dienste staat van alle betrokkenen bij de fysieke leefomgeving en specifiek voor OD's
4. arbeidsmarkt: meer gekwalificeerde medewerkers

Actuele ontwikkelingen irt pijler 4

- “Woud aan kennisnetwerken”; Visie op kennis is afgerond en vastgesteld
- Arbeidsmarktcampagne gaat binnenkort van start
- Businesscase OD NL academie is (vrijwel) gereed
- Projecten over actuele thema’s tbv kennisplatforms zijn gestart
 1. Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)
 2. Afval of grondstof?
 3. Kennisplatform Energie Transitie
 4. Bodem en Ondergrond
 5. Platform voor kennisdeling bodemenergiesystemen
 6. F-stoffen

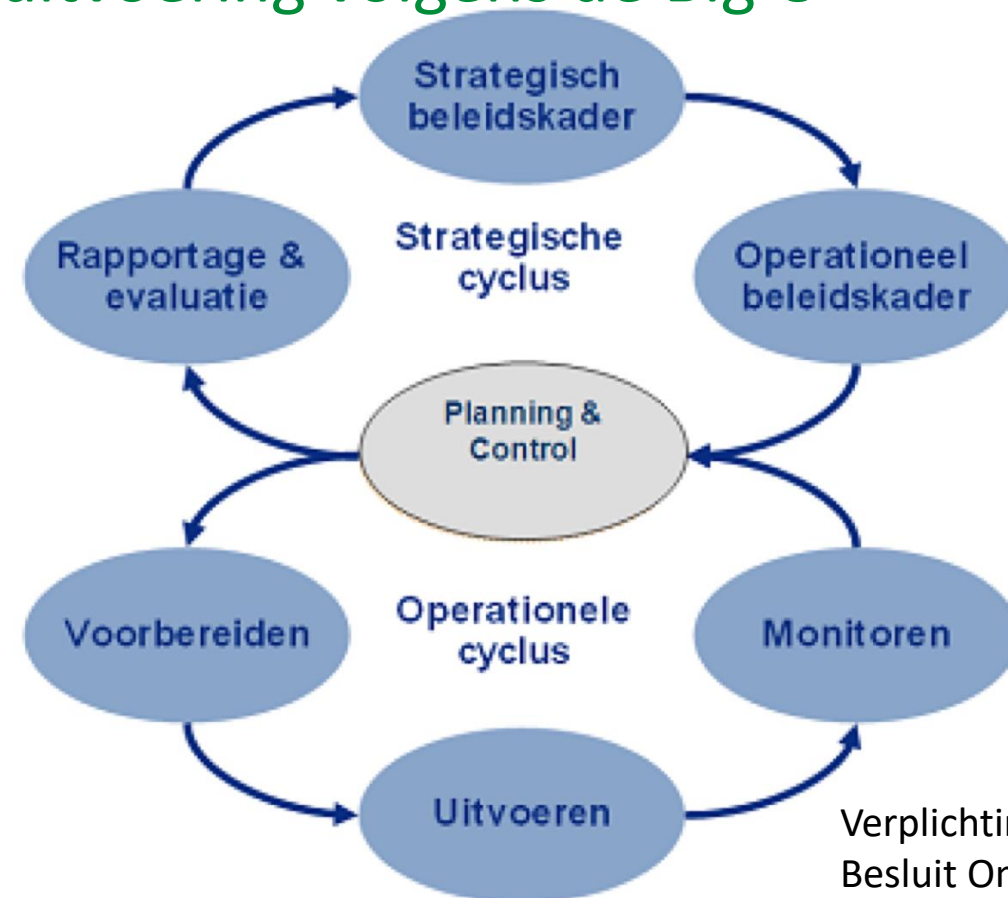
Pijler 5: onafhankelijke professionele uitvoering

Onafhankelijke uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving gaat over:

- mandaten,
- professionaliteit
- transparantie.

Nodig: regionaal min of meer uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid

Van lokale uitvoering naar regionale uitvoering volgens de Big-8

Verplichtingen in het
Besluit Omgevingsrecht
en Omgevingsbesluit

Actuele ontwikkelingen pijler 5

- Steeds meer regio's bezig met regionale risicoanalyse, soms samen met partners (waterschap, OM, terreinbeherende organisaties,...)
Kwaliteit en opzet nog wisselend
- Werken aan een (handreiking) regionale probleemanalyse en regionale risicoanalyse
- Werken aan een (meerjarig) regionaal uitvoeringsprogramma
- Werken aan lokale(of provinciale) jaarrapportage
- Modelmandaat is in opzet gereed, wordt nu (juridisch) uitgewerkt
- Netwerk OGON van VNG en IPO wordt onderdeel van IBP VTH

Pijler 6: Monitoring

Het inrichten van een informatievoorziening waarmee OD's, gemeente- en provinciebesturen kunnen leren en kunnen (bij)sturen op een adequate uitvoering van de VTH-taken door OD's. Het ontwikkelen van een "Staat van VTH", die rapporteert over verbetermogelijkheden en resultaten van het functioneren van VTH-stelsel aan betrokken partijen. Geeft antwoord op de vraag: functioneert het VTH-stelsel zodanig dat de OD's in staat zijn opgedragen taken naar behoren uit te voeren

1. Inrichten systeem voor visitatie van omgevingsdiensten
2. Inrichten systeem van thematische en signalerende onderzoeken VTH-stelsel door ILT en uitvoeren ervan
3. Ontwikkeling tweejaarlijks systeem van rapportage over de "Staat van VTH", zoveel mogelijk gebruikmakend van beschikbare (monitor)systemen
4. Stimuleren stevigere invulling van horizontale verantwoording door gemeenteraden en provinciale staten op eigen bestuur

Actuele ontwikkelingen pijler 6

- Visitaties omgevingsdiensten zijn gestart en worden doorgezet
 - Contouren opzet Staat van VTH zijn duidelijk
- => Over periodieke onderzoeken worden de gemeenteraden geïnformeerd (meer inhoud)
- Horizontaal verantwoording: pilots voor geselecteerd
 - BZK-brief “agenda versterking decentraal bestuur”, BZK heeft de lead in versterken IBT
 - Thema-onderzoeken ILT: tweede onderzoek is bijna afgerond (asbest), dit jaar nog twee extra thema-onderzoeken (geluid)